

Revisionsnämndens utvärderingsberättelse 2025

Lovisa stad

Innehåll

1. Ordförandens översikt	1
2. Revisionsnämndens verksamhet	2
2.1 Revisionsnämndens uppgifter	2
2.2 Revisionsnämndens sammansättning.....	2
2.3 Revisionsnämndens arbete under perioden 2025–2026	3
2.4 Revision	3
3. Utvärdering av åtgärder utförda med anledning av utvärderingsberättelser för tidigare år enligt situationen 25.5.2026	4
4. Utvärdering av hur målen uppnåtts	6
4.1 Strategiska mål	6
4.2 Intern kontroll och riskhantering.....	6
4.3 Utfallet för de ekonomiska målen	8
4.4 Utfallet för de operativa målen	10
4.4.1 Stadskansliet.....	10
4.4.2 Näringslivstjänster	11
4.4.3 Stadsutveckling.....	12
4.4.4 Bildningsväsendet.....	16
4.4.5 Kultur och välfärd	17
4.4.6 Upphandlingsväsendet, anbudsförfaranden och organisering av upphandlingar	19
5 Personal	21
6 Mål som ställts upp för kommunkoncernen samt styrning och övervakning av kommunkoncernen	23
7 Utvärdering av den ekonomiska utvecklingen	26
7.1 Utveckling av Lovisa stads ekonomiska situation.....	26
7.2 Förutsättningar för att inleda utvärderingsförfarande 2025	26
7.3 Övriga observationer	28
8 Utvecklingsobjekt 2025	30
9 Avslutningsvis	31
10 Underskrifter	32

1. Ordförandens översikt

Året 2025 i Lovisa innehöll mycket positivt, och tron på en bättre framtid förstärktes. Förhoppningsvis kommer det bättre ekonomiska resultatet än väntat och investeringsbesluten att hjälpa staden att klara av de kommande åren som redan nu ser ut att bli utmanande. Tack vare en god kassasituation upptogs ingen ny skuld utan lånestocken minskade avsevärt med över 15 miljoner euro, men skulden per invånare är fortfarande högre än det nationella genomsnittet. Att stadens invånarantal fortsätter att minska år efter år och att antalet långtidsarbetslösa ökar är oroväckande även med tanke på den kommunala ekonomin.

Stadens organisationsreform trädde i kraft mitt under granskningsåret. Avsikten var bra, men förändringen hade också en negativ inverkan på stadens förmåga att sköta och klara av sina uppgifter. De positiva effekterna förväntas visa sig först senare, när rollerna och ansvarsfördelningen klarnat.

Revisionsnämnden har som uppgift att se på helheten men ska samtidigt se till att små men väsentliga detaljer inte förbises. Detta kräver ihärdighet, mod att ställa även svåra frågor och framför allt vilja att främja hela stadens bästa. Det är också glädjande att kunna konstatera att de utvecklingsobjekt som revisionsnämnden fastställt under tidigare år har fått den uppmärksamhet de förtjänat och lett till konkreta åtgärder.

Jag vill framföra ett varmt tack till revisionsnämndens ledamöter för det utmärkta samarbetet; var och en har på ett förtjänstfullt sätt bidragit till nämndens arbete. Tack också till granskningsverksamheten, revisorn och alla sakkunniga tjänsteinnehavare som vi kallat till våra sammanträden. Vårt arbete hade inte varit möjligt utan ert kunnande och engagemang.

Pasi Laiho, revisionsnämnden ordförande

2. Revisionsnämndens verksamhet

2.1 Revisionsnämndens uppgifter

Revisionsnämndens uppgifter fastställs i 121 § i kommunallagen enligt följande:

Revisionsnämnden ska

- 1) bereda de ärenden som gäller granskningen av förvaltningen och ekonomin och som fullmäktige ska fatta beslut om
- 2) bedöma huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i kommunen och kommunkoncernen och huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt
- 3) bedöma hur balanseringen av ekonomin utfallit under räkenskapsperioden samt den gällande ekonomiplanens tillräcklighet, om kommunens balansräkning visar underskott som saknar täckning
- 4) se till att granskningen av kommunen och dess dottersammanslutningar samordnas
- 5) övervaka att skyldigheten enligt 84 § att redogöra för bindningar iakttas och tillkännage redogörelserna för fullmäktige
- 6) för kommunstyrelsen bereda ett förslag till bestämmelser om nämndens uppgifter i förvaltningsstadgan samt till budget för utvärderingen och granskningen.

Revisionsnämnden gör upp en utvärderingsplan och lämnar för varje år fullmäktige en utvärderingsberättelse som innehåller resultaten av utvärderingen. Fullmäktige behandlar utvärderingsberättelsen i samband med bokslutet. Nämnden kan även ge fullmäktige andra sådana utredningar om resultaten av utvärderingen som den anser vara behövliga.

Kommunstyrelsen ger fullmäktige ett utlåtande om de åtgärder som utvärderingsberättelsen föranleder.

2.2 Revisionsnämndens sammansättning

Lovisa stads verksamhet år 2025 har utvärderats av en revisionsnämnd som valts av stadsfullmäktige. Revisionsnämnden består av sju ledamöter och lika många personliga ersättare.

Revisionsnämndens sammansättning från och med 4.6.2025		
Ordinarie ledamöter	Ersättare	Grupp
Pasi Laiho, ordf.	Pertti Lohenoja	SDP
Petri Hakasaari, vice ordf.	Kimmo Forsberg	Saml
Karl-Magnus Lindfors	Jan-Anders Winqvist	SFP
Mia-Leena Aitokari	Leena Lindfors	SFP
Petri Hyvönen	Erkka Heikkinen	C
Mari Oinonen	Kirsti Parikka	Sannf
Miia Marjakangas	Lisbeth Konttinen	KD

Sakkunnig Susanne Sallinen och GR-, OFGR-revisor Anna-Pauliina Suhonen från KPMG Oy Ab har varit sekreterare för revisionsnämnden.

2.3 Revisionsnämndens arbete under perioden 2025–2026

Revisionsnämnden sammanträdde sammanlagt tio gånger för utvärderingen av 2025. Av dessa sammanträden hölls tre på hösten 2025 och sju på våren 2026. I sitt arbete hörde revisionsnämnden stadens tjänsteinnehavare och tog del av centralernas verksamhet och ekonomi. Dessutom tog revisionsnämnden del av förvaltningsorganens protokoll, budgeten och ekonomiplanen samt bokslutet och verksamhetsberättelsen för 2025. Revisionsnämnden deltog 4.12.2025 i en utbildning i revisionsnämndens arbete.

De prioriterade områdena i revisionsnämndens arbetsprogram för 2025 var stadsutveckling, upphandlingsväsendet, anbudsförfaranden och organisering av upphandlingar.

Revisionsnämndens sammanträden och sektorsföredragande på sammanträdena perioden 2025–2026	
Tid	Inbjudna
9.10.2025	Revisor Martin Slotte
4.11.2025	Stadsstyrelsens ordförande Meri Lohenoja
1.12.2025	Revisor Martin Slotte, ekonomidirektör Fredrik Böhme
13.1.2026	Upphandlingschef Katri Kortelainen, förvaltningsdirektör Tomas Määttä
23.2.2026	Personalchef Thomas Grönholm, tekniska direktören Nina Aro
9.3.2026	Ekonomidirektör Fredrik Böhme, näringslivsdirektör Minna Kajaste
21.4.2026	Stadsdirektör Tomas Björkroth
4.5.2026	
13.5.2026	
25.5.2026	Revisor Martin Slotte

När revisionsnämnden slutfört sitt arbetsprogram lämnar den utvärderingsberättelsen för 2025 till stadsfullmäktige.

2.4 Revision

Stadsfullmäktige i Lovisa stad fattade ett upphandlingsbeslut om granskningstjänsterna för förvaltningen och ekonomin för räkenskapsperioderna 2025–2028 på sitt sammanträde 21.5.2025 (§ 70). Stadsfullmäktige valde KPMG Oy Ab att producera dessa granskningstjänster. Huvudansvarig revisor är OFGR, GR, CIA Martin Slotte. Revisorn har rapporterat till revisionsnämnden om hur granskningsplanen förverkligats. Revisorn har tilldelat revisionsnämnden mellanrapporter om granskningar som utförts under revisionsperioden samt revisionsberättelsen. Granskningarnas resultat har även rapporterats till stadens ledning. Enligt 122 § i kommunallagen ska kommunens revisionsammanslutning väljas till revisor i kommunens dottersammanslutningar, om det inte i anslutning till ordnandet av granskningen finns grundad anledning att avvika från detta.

3. Utvärdering av åtgärder utförda med anledning av utvärderingsberättelser för tidigare år enligt situationen 25.5.2026

Tabellen över utvecklingsobjekt omfattar sju utvecklingsobjekt. Av dessa har stadsstyrelsen markerat fyra med grön färg, det vill säga som genomförda.

● **2018/3 Att uppdatera kommunstrategin och programmen i anslutning till kommunstrategin.**

Stadsstyrelsens kommentar: En ny kommunstrategi är upprättad. Övriga program uppdateras enligt behov till att motsvara den nya strategin.

Utvecklingsobjektet är slutfört och stryks från utvecklingsobjektstabellen.

● **2020/6 Att landsbygdsenheten tillsammans med landsbygdsnämnden gör upp en utvecklingsplan som beaktar de funktionella, ekonomiska och organisatoriska förändringarna i enheten under 2022–2026. Planen följs upp minst halvårsvis såväl i landsbygdsnämnden som i näringslivs- och infrastrukturnämnden.**

Stadsstyrelsens kommentar: Utvecklingsplanen för landsbygdsenheten skapas som en del av verksamheten för det nya ansvarsområdet näringslivstjänster och den länkas också till kommande livskraftsprogram.

● **2022/1 Att de mål som fastställts i strategin implementeras på alla nivåer i centralerna och att mätarna preciseras.**

Stadsstyrelsens kommentar: Den nya kommunstrategin implementeras i ansvarsområdena under 2026.

Revisionsnämnden anser att utvecklingsobjektet fortfarande inte är genomfört, eftersom avsikten är att implementera strategin under 2026. Objektet bör markeras med gul färg i utvecklingsobjektstabellen.

● **2023/3 Att staden upprättar en modell för upphandlingspraxis jämte uppföljning.**

Stadsstyrelsens kommentar: Upphandlingspraxismodellen behandlades av stadsstyrelsen 23.3.2026.

Utvecklingsobjektet är slutfört och stryks från utvecklingsobjektstabellen.

● **2024/3 Att uppmärksamhet ägnas åt förebyggande samt uppföljning, analysering och rapportering av olycksfall i arbete, för att minska antalet olycksfall i arbete.**

Stadsstyrelsens kommentar: Uppmärksamhet har 2025 ägnats åt uppföljning, antalet och förebyggande av olyckor i arbetet. Antalet olyckor i arbetet minskade 2025 då deras antal var 12, då motsvarande tal 2024 var 22 arbetsolyckor.

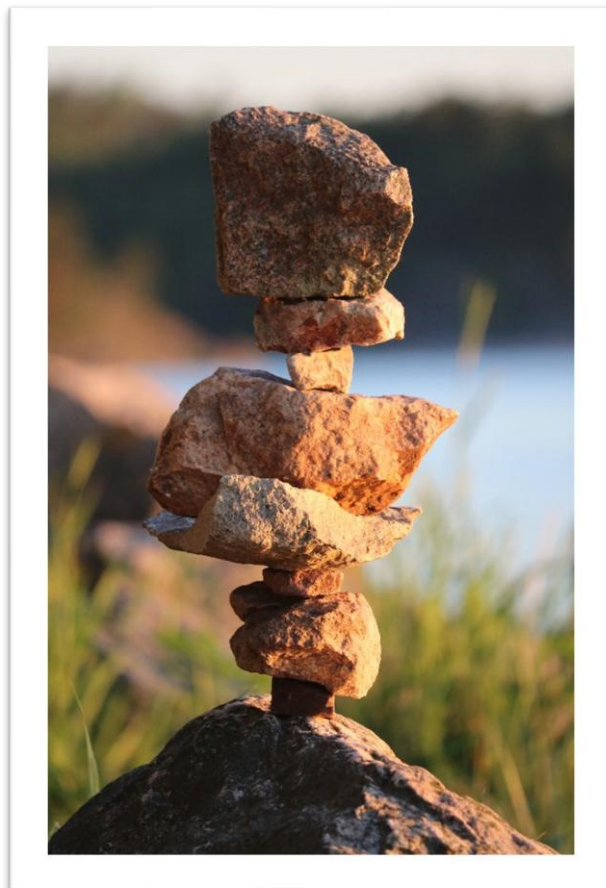
Utvecklingsobjektet är slutfört och stryks från utvecklingsobjektstabellen.

- **2024/2 Att centralen för näringsliv och infrastruktur återtar Företagarna i Finlands kommunbarometer i aktivt bruk och utarbetar en korrigeringsplan för att förbättra resultatet av kommunbarometern.**

Stadsstyrelsens kommentar: Kommunbarometern har tagits till ett av uppföljnings- och målredskapen i livskraftslöftet som undertecknades i början av 2026. Verksamhet som inverkar på resultaten kommer att utvecklas genom bland annat det kommande livskraftsprogrammet, livskraftslöftet samt gemensamma verksamhetsmodeller. Kommunbarometerskommunikation görs i samarbete med Cursor, dessutom utvecklas kommunikation och marknadsföring riktade till företagen som en del av näringslivstjänsternas verksamhet.

- **2024/1 Att Lovisa stad upprättar en informationshanteringsmodell i enlighet med informationshanteringslagen (906/2019).**

Stadsstyrelsens kommentar: Under arbete, färdigställs hösten 2026.

4. Utvärdering av hur målen uppnåtts

4.1 Strategiska mål

Enligt kommunallagen ska kommunen ha en kommunstrategi som ska grunda sig på en bedömning av nuläget i kommunen samt av framtida förändringar i omvärlden och deras inverkan på fullgörandet av kommunens uppgifter. Kommunstrategin ska ses över åtminstone en gång under fullmäktiges mandattid. I Lovisa inleddes arbetet med att utforma den nya strategin med ett strategiseminarium i oktober 2025, och strategin godkändes av fullmäktige våren 2026, så under utvärderingsberättelsens granskningsår användes fortfarande den föregående versionen av strategin från 2022.

Mål enligt Lovisas strategi:

- livskraftig stad
- välmående invånare och en trivsamt stad
- effektiv småbarnspedagogik och högklassig utbildning
- smidigt beslutsfattande
- en uppskattad personal.

Strategin följs upp och bedöms i verksamhetsberättelsen i samband med bokslutet.

4.2 Intern kontroll och riskhantering

Enligt Lovisa stads förvaltningsstadga svarar stadsstyrelsen för ordnandet av den interna kontrollen. Dessutom ansvarar alla de organ och tjänsteinnehavare som tilldelats befogenhet att använda stadens medel och som är myndigheter för genomförandet av den interna kontrollen.

År 2019 godkände stadsfullmäktige en uppdaterad anvisning för intern kontroll och riskhantering i enlighet med vilken utvecklingen av riskhanteringen koordineras av riskhanteringsgruppen, som består av stadens ledningsgrupp.

Enligt rapporteringen i verksamhetsberättelsen har intern kontroll och riskhantering genomförts liksom tidigare år baserat på den analys som stadens centraler och ansvarsområden gjort 2016 av verksamhetsmiljön och på de centralspecifika riskprofiler som beretts utifrån analysen, det vill säga den förteckning över de mest betydande riskerna som anknyter till respektive centrals verksamhet och de hanteringsförfaranden som gäller riskerna i fråga.

Syftet med det program för riskhantering som togs i bruk 2022 är att effektivisera uppföljningen och rapporteringen av risker. Detta borde göra det lättare för riskhanteringsgruppen att följa upp rapporterade risker mer regelbundet, men enligt revisionsnämndens uppfattning har programmet endast använts i liten utsträckning.

Av verksamhetsberättelsen framgår också hur centralerna utfört intern kontroll och riskhantering under verksamhetsåret.

Framkomna risker och utmaningar:

- organisationsreformen har försämrat verksamhetens effektivitet och resultatrikhet
- omdefinieringen av ansvar och processer har ökat risken för överlappande arbete och informationsflödesavbrott i övergångsskedet

- personalbyten har orsakat otillräcklighet inom resurserna
- utmaningarna med arbetsmotivation har ökat
- informationssäkerhetshot och nätfiskeförsök orsakar allt oftare störningar i det dagliga arbetet
- det eftersatta underhållet av fastigheterna har ökat och underhållet är inte tillräckligt.

Följande utvecklingsområden anges för samtliga centraler och vattenaffärsverket:

1. att allt bättre omfatta anvisningen för intern kontroll och riskhantering i den dagliga verksamheten
2. att utarbeta och upprätthålla beskrivningar och anvisningar om centralernas kärnprocesser.

I verksamhetsberättelsen hittas inget omnämnande av vilka åtgärder som vidtagits gällande dessa utvecklingsområden.

Stadsstyrelsen bedömer på basis av centralernas rapportering och sin egen kontinuerliga uppföljning att den interna kontrollen och riskhanteringen i huvudsak ligger på en god nivå.

REVISIONSNÄMNDENS REKOMMENDATIONER

- Den interna kontrollen och riskhanteringen baserar sig på en analys av verksamhetsmiljön från 2016 och på de centralspecifika riskprofiler som utformats utgående från den. Revisionsnämnden rekommenderar att analysen av verksamhetsmiljön uppdateras.

4.3 Utfallet för de ekonomiska målen

Lovisa stads och Affärsverket Lovisa Vattens resultat för 2025 uppvisade ett överskott på cirka 12,3 miljoner euro. Den ursprungliga budgeten uppvisade ett överskott på 7,6 miljoner euro. Skatteintäkterna per invånare ökade jämfört med 2024 och uppgick till 3 063 euro/invånare (3 000 euro 2024). I den ursprungliga budgeten uppgick skatteintäkterna till 45,4 miljoner euro. I bokslutet uppgick utfallet av skatteintäkterna slutligen till 43,5 miljoner euro och underskred således prognosen med 2,0 miljoner euro.

I bokslutet uppgick utfallet av verksamhetsintäkterna till 27 miljoner euro, vilket överskred budgeten med 2,9 miljoner euro. Överskridningen förklaras av bättre försäljnings- och avgiftsintäkter.

Verksamhetskostnaderna hade budgeterats till 63,8 miljoner euro. Utfallet för verksamhetsutgifterna uppgick till 62,5 miljoner euro och underskred den ursprungliga budgeten med 1,3 miljoner euro.

Det balanserade överskottet från tidigare räkenskapsperioder uppgick till sammanlagt 19,4 miljoner euro. Med beaktande av resultatet för 2025 uppgår det ackumulerade överskottet till 31,7 miljoner euro. Under 2025 minskade stadens lånestock från 68,5 miljoner euro (4 775 euro/invånare) till 52,9 miljoner euro (3 728 euro/invånare). Lovisa stads lånestock är 181 euro högre per invånare än i fastlandet i medeltal. Enligt preliminära uppgifter från Kommunförbundet uppgick lånen per invånare 2024 i kommunerna i fastlandet i medeltal till 3 547 euro.

I den ursprungliga budgeten hade totalt 17,0 miljoner euro avsatts för investeringsutgifter. Utfallet för räkenskapsperioden uppgick till 17,7 miljoner euro.

Stadskoncernens balansräkning uppvisar ett ackumulerat överskott på 46,4 miljoner euro resultatet för 2025 medräknat, vilket är 15,6 miljoner euro mer än i föregående bokslut. Varken Lovisa stad eller Lovisa stadskoncern uppvisar några ackumulerade underskott för 2025 som skulle kunna medföra en risk för att utvärderingsförfarande inleds.

Tabell 1. Utfall för resultaträkningen 2025, Lovisa stad.

Utfall för resultaträkningen, externt, hela staden (1 000 €)	Ursprunglig budget 2025	Ändringar i budgeten	Budget 2025 efter ändringar	Bokslut 2025	Avvikelse	Avvikelse i procent
VERKSAMHETSINTÄKTER	24 259		24 259	27 167	2 908	12 %
Försäljningsintäkter	6 530		6 530	7 117	687	9,0
Avgiftsintäkter	1 458		1 458	2 453	995	68,3
Understöd och bidrag	1 059		1 059	1 616	558	52,7
Övriga verksamhetsintäkter	10 617		10 617	10 962	345	3,3
TILLVERKNING FÖR EGET BRUK	200		200	20	-180	-90 %
VERKSAMHETSKOSTNADER	-63 818		-63 818	-62 501	1 317	-2,1
Personalkostnader	-35 545		-35 545	-33 805	1 740	-4,9
Köp av tjänster	-15 783		-15 783	-16 951	-1 168	7,4
Material, förnödenheter och varor	-6 698		-6 698	-6 012	687	-10,3
Understöd	-2 311		-2 311	-2 883	-572	24,7
Övriga verksamhetskostnader	-565		-565	-479	85	-15,1
VERKSAMHETSBIDRAG	-39 358		-39 358	-35 314	4 044	-11,1 %
SKATTEINTÄKTER	45 510		45 510	43 474	-2 036	-4,5
STATSANDELAR	8 336		8 336	9 737	1 401	16,8
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER	854		854	1 382	528	61,8
Ränteintäkter	85		85	64	-21	-24,8
Övriga finansiella intäkter	1 795		1 795	2 166	372	20,7
Räntekostnader	-1 004		-1 004	-825	179	-24,8
Övriga finansiella kostnader	-21		-21	-23	-2	8
ÅRSBIDRAG	15 342		15 342	19 279	3 937	25,7 %
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-7 575		-7 575	-8 058	-484	6,4
Avskrivningar enligt plan	-7 575		-7 575	-8 058	-484	6,4
EXTRAORDINÄRA POSTER	-320		-320	850	1 170	-265,6
Extraordinära intäkter	0		0	850	850	
Extraordinära kostnader	-320		-320	0	320	100 %
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	-3 417		-3 802	2 763	6 565	-173 %
FÖRÄNDRINGAR I RESERVER OCH FONDER						
Förändring i avskrivningsdifferens	114		114	229	115	100,9
RÄKENSKAPSPERIODENS ÖVERSKOTT (UNDERSKOTT)	7 561		7 561	12 299	4 738	62,7 %

4.4 Utfallet för de operativa målen

I verksamhetsberättelsen redovisas de mål för budgetåret som fastställts av stadsfullmäktige utgående från strategin, uppdelade på fem delområden. Av verksamhetsberättelsen framgår inte entydigt huruvida målen uppnåtts eller inte enligt de mätare som lagts fram i budgeten. Av de centralspecifika texterna framgår dock vad man gjort för att uppnå vissa mål, och det kan konstateras att centralernas mål delvis uppnåddes. De utmaningar som centralerna stod inför var i stort sett likadana som tidigare år, till exempel vad gäller uthållighet i arbetet. Den ytterligare utmaningen som organisationsreformen innebar upplevdes också vara problematisk när det gällde att kunna upprätthålla en effektiv och målinriktad verksamhet utan avbrott.

4.4.1 Stadskansliet

Revisionsnämnden har under det senaste året följt verksamheten vid stadens ekonomiavdelning med stor oro. På basis av granskningen anser nämnden att det framkommit flera sådana omständigheter i ekonomiförvaltningens verksamhet som förutsätter omedelbar uppmärksamhet och omedelbara utvecklingsåtgärder.

En central anledning till bekymmer har varit den relativt stora omsättningen bland personalen vid ekonomiavdelningen. Personalförändringarna har å sin sida påverkat kontinuiteten i verksamheten. Enligt revisionsnämndens uppfattning har det även kunnat konstateras brister i kunnandet inom ekonomiförvaltningen, och dessa observationer sträcker sig inom organisationen ända upp till ledningsnivå.

Som ett konkret exempel kan nämnas bokslutet för 2024. På basis av utredningar upptäcktes betydande fel i bokslutet. Det måste dock konstateras att det fanns fel som påverkade resultatet åt båda hållen, och därför hade de inte en så stor inverkan på bokslutsresultatet som de enskilda felen kunde ha låtit påskina.

Som ett annat exempel kan nämnas den situation där ekonomiavdelningen varit tvungen att ty sig till hjälp från en utomstående anställd flera gånger vid beredningen av budgeten för 2026 och bokslutet för 2025. I och för sig kan det vara motiverat att anlita en utomstående person vid specialfall, men enligt revisionsnämndens uppgifter har det i detta fall inte funnits några tillbörliga tjänsteinnehavarbeslut för förfarandet, och inte heller någon tillståndspraxis för inloggning eller tillträde. Detta väcker frågor om efterlevnaden av administrativa förfaranden samt om praxis när det gäller informationssäkerhet och ansvarsfrågor.

Ovanstående iakttagelser visar att det finns utvecklingsbehov inom ekonomiavdelningens verksamhet, både vad gäller kunnande och administrativa förfaranden. Revisionsnämnden anser att man planmässigt måste satsa på att stärka kompetensen inom hela ekonomiavdelningen. Detta innebär bland annat ordnande av riktade utbildningar, fortbildning och nödvändiga kurser för hela ekonomiförvaltningspersonalen.

UTVECKLINGSOBJEKT 1/2025

Att arbetsuppgifterna, befogenheterna, verksamhetspraxisen och processerna för personalen vid ekonomiavdelningen fastställs skriftligen på ett sätt som säkerställer att förvaltningsstadgan, god ledningssed och allmän god praxis följs. För ekonomiavdelningen upprättas en fortbildningsplan som omfattar hela personalen.

4.4.2 Näringslivstjänster

När det gäller näringspolitiken i Lovisa var året 2025 exceptionellt. Staden fattade flera strategiska beslut som kan ha en inverkan på Lovisas livskraft. Näringslivstjänsternas verksamhet omorganiserades från och med 1.9.2025, och då samlades näringslivstjänsterna, landsbygds- och skärgårdstjänsterna och sysselsättnings- och invandringstjänsterna under en och samma helhet.

Under året beredde man och fattade beslut om flera stora investeringar, stärkte samarbetet med företag, främjade projekt inom grön omställning och utvecklade strukturerna för stadens näringslivstjänster.

Samarbete med Fortum och utvecklande av området Källa-Hästholmen

Årets mest betydande näringspolitiska helhet var det samarbetsavtal som staden ingick med Fortum Power and Heat Oy och försäljningen av ett markområde på cirka 300 hektar. Syftet med beslutet var att möjliggöra planering av ett nytt kärnkraftverk, etablering av energiintensiv industri i Lovisa och stora investeringar samt arbetsplatser på lång sikt.

Stadsfullmäktige godkände såväl samarbetsavtalet som fastighetsaffären. I avtalet ingår också trygghet av besittningsrätten till Källa lägerområde under övergångsperioden.

Eftersom det är fråga om ett av de största näringslivspolitiska besluten i Lovisas historia förutsätter riskhanteringen och uppföljningen av konsekvenserna för helheten systematisk rapportering i fortsättningen.

Datacentralprojekt och planläggning av industriområden

Under 2025 främjade staden flera datacentral- och industriprojekt. Hyperco Oy fick reservera ett industriområde och arrendeavtal ingicks senare. Detaljplaner ändrades för att tillgodose datacentralernas behov och behovet av energiinfrastruktur. Staden förberedde planläggningen av Vätevägen och området vid östra anslutningen.

Staden reagerade snabbt på marknadsläget och klarade av att erbjuda konkurrenskraftiga förläggningsplatser åt företag. Fördelningen av resurser för planläggning och infrastruktur kommer dock i fortsättningen att utgöra en kritisk faktor.

Företagstjänster och samarbetet med Cursor

Cursor Oy:s företags- och turismtjänster användes aktivt. Enligt rapporterna ökade efterfrågan på företagsrådgivning, inom turismutveckling betonades skärgården. Cursors invest-in bar frukt, men det var nödvändigt att se över stadens eget näringslivsteam, för att se till att ansvaret för den strategiska styrningen förblir hos staden.

Turismtjänster

Nämnden beslutade ta i bruk optionsåret för trafiken till Svartholm, konkurrensutsätta restaurangtjänsterna på nytt och begära tekniska nämnden att ansöka om förbud mot att orsaka svall vid bryggområdet. Konkurrensutsättningen genomfördes inte enligt planerna. Helheten av Svartholms-tjänsterna kräver fortsättningsvis långsiktig avtalshantering och investeringsplanering.

Lovisa Camping förstärkte sin ställning när det gäller utveckling av stadens turism och sysselsatte lokala ungdomar under sommaren. Lovisa Camping är det huvudsakliga arbetsobjektet för verkstadsverksamheten för unga.

Beredning av ett livskraftsprogram

Under 2025 inleddes beredningen av ett nytt livskraftsprogram. Syftet med programmet är att fastställa näringslivspolitiska fokusområden för Lovisa, stöda grön omställning, förstärka företagsklimatet och förbättra stadens invest-in-förutsättningar. Beredningen av programmet är en viktig del av den nya organisationens verksamhet. Revisionsnämnden anser att man noga bör följa hur arbetet med att utarbeta programmet fortskrider.

Ekonomi och resurser

Utfallet för näringslivstjänsternas budget för 2025 var i stort sett planenligt. De mest betydande skillnaderna gällde kostnadsökningarna inom kollektivtrafiken, beredningen av projekt och livskraftsprogrammet samt effekterna av organisationsreformen. Ekonomin hölls under kontroll, men i kommande budgeter framhålls ett behov av att säkerställa tillräckliga resurser för planläggning och utveckling av företagsområden.

REVISIONSNÄMNDENS OBSERVATIONER:

- Staden fattade beslut som kan ha en positiv inverkan på livskraften. På grund av organisationsreformen inom näringslivstjänsterna framhåller revisionsnämnden att det finns ett behov att utveckla följande delområden:
  - resurser för infrastruktur
  - avtalshantering
  - uppsättning av mätkriterier och rapportering
  - strategisk projektledning.

4.4.3 Stadsutveckling

Stadens organisationsreform fungerade som en vattendelare för centralen för näringsliv och infrastrukturs verksamhet 2025. Centralen delades 1.9.2025 upp i ett ansvarsområde för stadsutveckling och ett ansvarsområde för näringslivstjänster.

Centralen befann sig i en situation med förändringar: centraldirektörens tjänsteledighet fortsatte över årsskiftet till februari 2025, då hon sade upp sig. Tjänsten sköttes av infrastrukturchefen och tidvis av lokalchefen under största delen av året. Detta avspeglade sig såväl inom infrastrukturen som lokalservicen som speciell brådskas och nedgångar i personalens orkande.

Centralen för näringsliv- och infrastruktur fick en ny controller i slutet av 2024, men controllern var i uppgiften endast till sommaren. Detta orsakade tillfälliga utmaningar för centralen i uppföljningen och rapporteringen av ekonomin. I och med rekrytering fick centralen en ny controller hösten 2025.

De största interna riskerna anknöt till organisationsreformen, som genomfördes 2025 och som på kort sikt försvagade verksamhetens effektivitet och resultatrikhet. Omdefinieringen av ansvar och processer ökade risken för oklarheter, överlappande arbete och informationsflödesavbrott i övergångsskedet. Personalbyten och icke slutförda rekryteringar i sin tur belastade den befintliga personalen och saktade ner framskridandet av strategiska mål. Detta invercade också på överförandet av kunnskap, orienteringen och etableringen av gemensamma verksamhetsmodeller.

I och med reformen söker ansvaren, rollerna, processerna och informationsflödet ännu sina banor, och det

är naturligt att det tar tid för människor, ärenden och information att ställa sig i nya strukturer innan verksamheten etableras och börjar generera fullskalig nytta.

Centralens externa verksamhetsbidrag underskreds med cirka 1,1 miljoner euro. Det blev fler avskrivningar än vad som uppskattades i budgeten, för avskrivningar som aktiverades under 2025 fanns inte med i budgeten. Räkenskapsperiodens resultat underskred ändå budgeten med 874 000 euro.

INFRASTRUKTUR

För infrastrukturavdelningen var 2025 ett omväxlande och arbetsfyllt år. Samtidigt var året resultatrikt med tanke på utveckling och investeringar, och flera betydande projekt slutfördes.

Hanteringen av eftersatt underhåll var fortfarande en av de centrala tyngdpunkterna. Under året genomfördes ett flertal gatu- och infrastrukturbyggnadsobjekt.

En specialinspektion utfördes på vågbrytaren i bostadsmässområdet för att säkerställa att konstruktionen är säker. När det gäller slutsatserna i inspektionen kan man konstatera bland annat att vågbrytaren byggdes i strid med konstruktionsplanerna utan att man utredde vad situationen leder till. Vågbrytarens markkonstruktion har i motsats till planen grundlagts direkt på ett mjukt lager av gyttja, silt och lera. Vågbrytaren sjunker in i de mjuka jordlagren. Vågbrytarens stabilitet uppfyller inte föreskrifterna och det är inte säkert att röra sig på den på grund av risk för ras. Den lättrafikled samt eldstad som varit en del av rekreationsanvändningen av vågbrytaren har stängts på grund av säkerhetsrisker. Den uppskattade kostnadsberäkningen för att reparera vågbrytaren så att den följer tillståndsbestämmelserna uppgår till cirka 1 miljon euro. Saken har diskuterats med Tillstånds- och tillsynsverkets generaldirektör, som inte kräver att vågbrytaren ska repareras, eftersom den trots allt fungerar som en vågbrytare. Generaldirektören påminner därtill om följande saker: Enligt regionsförvaltningsverkets beslut nr 278/2025 (ESAVI/6377/2025) som gäller den flytande bron i Lovisaviken ska bron förses med en öppning för båtar. Ingen anmälan har gjorts om att detta byggprojekt på bostadsmässområdet som beviljats vattentillstånd har färdigställts. Anmälningen borde ha gjorts när bron blev klar.

Anslagsändringar

Det anslag som riksdagen beviljat för planering av en ny vägförbindelse till Atomvägen (landsväg 170–Atomvägen) förutsatte att staden är med och finansierar projektet, på grund av vilket stadsfullmäktige beviljade ett investeringstilläggsanslag på 165 000 euro.

Ekonomi

Det externa verksamhetsbidraget överskreds med 1,1 miljoner euro. I verksamhetsintäkterna finns evenemangsrelaterade intäkter som hör till näringslivstjänsterna men som inte förverkligades. Verksamhetskostnaderna överskred budgeten med 969 000 euro. Den största överskridningen kom från köp av tjänster, där det bokförts 1,7 miljoner euro i avsättningar för 2025: en avsättning på 1,2 miljoner euro för stabilisering av muddermassor och flyttning av massor i Dödensdal samt en avsättning på 500 000 euro för kostnader för rengöring av skjutbanan. Utan dessa avsättningar skulle verksamhetskostnaderna ha underskridit budgeten med 700 000 euro. Personalkostnaderna underskred budgeten med 200 000 euro. Orsaken ligger bland annat vid förändringar av bikostnadsprocenter jämfört med budgeten och överdrivna uppskattningar av löneförhöjningar.

LOKALSERVICE

Lokalservicens verksamhet hade alla resurser i användning från och med början av året. Under året belastades enheten av några längre tjänsteledigheter. Effektiv arbetsrytm uppnåddes först på hösten, i och med att personalresursbristen hade förorsakat arbetsstockning och nya projekt hade kommit i kö.

Beredningsarbetet för bolagiseringen av socialvårds-, hälsovårds- och räddningsfastigheter pågick också och beredningen gick till beslutsfattande i början av 2026.

Av de stora investeringarna färdigställdes entreprenaden för daghemmet i Lovisa centrum. Den grundläggande renoveringen av Generalshagens skola och grundläggande renoveringen och utbyggandet av Isnäs skolcenter pågick och framskred enligt tidtabell.

Lovisa stads fastighetsstrategi, som krävt mycket planerings- och utredningsarbete, slutfördes på hösten och utifrån principerna i strategin inleddes beredningsarbetet för byggnadernas portföljbildning.

Lokalservicens största risker anknyter på traditionellt sätt till hanteringen av inneluftsproblem och investeringsprojekt, men det svårt förutsägbara avtalspartnerskapet med välfärdsområdet i en helt ny samhällelig verksamhetsmiljö medför en stor riskpotential.

De datatekniska förbindelserna och att säkerställa dem har varit en förstora risk i fastigheterna redan på grund av den rådande situationen i världen och för att nätet eller dess delar byggts upp under en period av några årtionden och det är nödvändigt att uppdatera dem för effektivare fastighetsövervakning.

Ekonomi

Det externa verksamhetsbidraget underskred budgeten med cirka 600 000 euro. Bland övriga verksamhetsintäkter fanns 110 000 euro i försäkringsersättningar för vårdbranschens byggnader, vilka inte fanns i budgeten. Bland intäkterna från Östra Nylands välfärdsområde för brandstationer bokfördes 230 000 euro mer än i budgeten.

Överskridningen på över 110 000 euro i övriga kostnader jämfört med budgeten bildades inom lokalservicen av kostnader för fastighetsunderhåll, då man i och med försäljningen av Koskenkylän koulu tog bort balansvärde på 120 000 euro, vilket inte fick tillbaka i försäljningspriset. I planenliga avskrivningar bokfördes 3,3 miljoner euro, medan budgeten var 3,2 miljoner euro, vilket innebär en överskridning på 100 000 euro. Dessutom bokfördes 103 000 euro i nedskrivningar för nedskrivning av Isnäs koulu.

Jord- och skogsbruksfastigheter

Avverkningarna i ekonomiskogar blev cirka 20 % mindre än i planerna. I genomförandeskedet lämnades mer trädbestånd som vilt- och diversitetsobjekt. Delvis hade också virkesmängden som avlägsnas uppskattats i överkant. På grund av en god prisnivå utföll dock intäkterna enligt planerna.

Stadsplanering

Under 2025 slutfördes tre detaljplaner och ungefär tio andra detaljplaner fördes framåt i planeringen och beslutsfattandet. Av generalplanerna godkändes delgeneralplanen för Valkom av stadsfullmäktige. Personalresurser användes speciellt under första halvan av året för främjande och styrande av solkraftsprojekt. En del av projekten genomgår nu bedömning av miljökonsekvenser, och det har beslutats att avbryta ett projekt. Två solkraftsprojekt har redan varit i tillståndprocess. Under 2025 godkändes en stranddetaljplan. En markaffär som främjar genomförandet av Valkom generalplan genomfördes under 2025. Tomtöverlåtelseförhandlingarna och tomtöverlåtelseförfarandena som gällt datacentralprojekt har sysselsatt mer än förväntat. Behandlingstiderna för avgöranden som gäller undantag och behov av planering har hållits korta. I och med digitaliseringen av stranddetaljplaner och generalplaner finns nu allt planmaterial i digital form.

Avdelningens tjänster och uppgifter är besatta. En person sade upp sig, men personens uppgift har blivit besatt. En person är på en föräldradledighet som varar cirka ett år.

Tabell 2. Enhetskostnader, prestationer och nyckeltal

Stadsplaneringsavdelningen	Bokslut 2024	Budget 2025	Utfall 2025
Godkända detaljplaner	3 st. 12,3 ha	6 st. 20 ha	3 st. 34,9 ha
Godkända stranddetaljplaner	2 st. 5,2 ha	2 st.	1 st. 16,9 ha
Godkända delgeneralplaner	0 st. 0 ha	1 st.	1 st. 2 637,6 ha
Godkända tomtindelningar	9 st.	15 st.	8 st.
Lantmäteriförrättningar	37 st.	20 st.	20 st.
Undantagslov och avgöranden som gäller planeringsbehov	2 st. / 14 st.	10 st.	5 st. / 16 st.
Officiella planutdrag (+ kartutdrag)	35 st. (+ 50 st.)	100 st.	75 st. (+ 59 st.)
Kundbesök och -telefonsamtal i anknytning till planutdrag	delvis överförda till Lovinfo, cirka 120 st.	delvis överförda till Lovinfo, cirka 200 st.	Delvis överförda till Lovinfo, cirka 120 st.
Vinst av tomtförsäljning	24 790 €	150 000 €	51 946 €
Hysesintäkter	613 552 €	482 000 €	646 985 €

Ekonomi

Det externa verksamhetsbidraget underskred rejält budgeten, med 983 000 euro, på grund av en markanvändningsbetalning inom avgiftsintäkter på cirka 800 000 euro från Forststyrelsen. Beloppet hade inte bokförts i budgeten. Arrendeintäkterna för tomterna var dessutom 170 000 euro högre än det budgeterade. I verksamhetskostnaderna fanns det under personalkostnaderna en underskridning på 146 000 euro bland annat på grund av personalbrist. När det gäller köp av tjänster hade man i sin tur varit tvungen att köpa underhållstjänster för områden och byggnader för 100 000 euro, för vilket det inte avsatts medel i budgeten.

En liten sakkunnigorganisation är riskkänslig vid undantagssituationer (vid omsättning bland personalen och frånvaro). Personalresurserna är nu i skick i och med personalplanen och dess utfall, men att hålla kompetent personal i stadens tjänst kan orsaka utmaningar.

Byggnadstillsyn och miljövård

Byggnadstillsyn

Den nya bygglagen trädde i kraft vid ingången av året. Byggnadstillsynen hade förberett sig på ändringarna och fick i gång det praktiska arbetet i anknytning till tillståndshantering efter programuppdateringarna. Byggnadstillsynen såg över nya enhetliga lagförändringsrelaterade arbetssätt och tog i bruk dem under året. Innan den nya bygglagen trädde i kraft stod det att vänta att antalet tillståndsansökningar minskar. Landets ekonomiska situation har också haft en inverkan på bygglovens antal under de senaste åren. Tillståndsantalet kraschade dock inte jämfört med åren innan.

Miljövård

Miljövården utförde planmässig tillsyn enligt miljövårdens tillsynsplan och tillsynsprogram. Övriga tillsynsinspektioner och periodiska inspektioner av anläggningar vars tillsyn Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland (NTM-centralen) ansvarade för sysselsatte också stadens miljövårdstjänsteinnehavare. Den planmässiga tillsynen beskrivs närmare i miljövårdens lagstadgade tillsynsberättelse.

Enheten utförde uppgifter för att främja miljövården genom att delta som sakkunnig eller finansiär i arbetsgrupper och projekt som genomförs av andra aktörer bland annat för att främja vattenskydd eller biologisk mångfald. Som helhet förstärkte 2025 behovet av långsiktig planering, säkerställande av personalens kompetens och kontrollerad förnyelse av materiel.

REVISIONSNÄMNDENS REKOMMENDATIONER

- I fortsättningen behöver särskild uppmärksamhet ägnas åt hanteringen av att anmälningar till myndigheterna görs i rätt tid. Man måste satsa på tillsynen och utse ansvariga personer för projekten.
- Särskild uppmärksamhet behöver ägnas åt att personalresurserna är tillräckliga.
- I fortsättningen måste man satsa på att jämna ut investeringsbelastningen.

4.4.4 Bildningsväsendet

Lovisa stads erkännande från Unicef fick fortsättning. I staden har tillsatts en förberedande Barnvänlig kommun-arbetsgrupp för 2025–2026. Under 2025 utarbetades ett förslag till näringsstrategi 2025–2030 för staden. På basis av enkäten Hälsa i skolan har matens kvalitet försämrats. Strävan är att öka utbudet av vegetarisk mat. I november blev det nya centrumdaghemmet Pärlan klart. De moderna lokalerna erbjuder en bra miljö för lärande och utveckling.

Personal

Arbetsbördan och ansvaren för cheferna inom ansvarsområdet utbildning har ökat. Svarsfrekvensen för den personalenkät som genomfördes var 60,9 %. För perioden 1.8.2025–31.7.2028 inrättades en specialuppgift för viss tid för att koordinera stödet för lärande, som gäller hela stadens förskoleundervisning, grundläggande utbildning och gymnasieutbildning. Den nya utbildningschefen inledde sitt arbete 1.8.2025. Tillgången till kompetent personal var en utmaning inom ansvarsområdets alla sektorer. Lagen om småbarnspedagogik (540/2018) ställer stränga krav på daghemmens personaldimensionering, något som också återspeglades i Lovisa stads verksamhet.

Risker och utmaningar

Det har gjorts ändringar i lagen om grundläggande utbildning, vilka gäller från och med 1.8.2025. Reformen av stödet för lärande och ökningen av tre årsvekotimmar inom den grundläggande utbildningen förutsatte att ansvarsområdet för utbildning och nämnden för fostran och bildning gjorde preciseringar i den lokala läroplanen. Centrala risker relaterade till verksamheten är fortfarande ökning av fastigheternas reparations-skuld och otillräckligheten av underhållet samt risker relaterade till data och datasäkerhet. Det har satsats på rekryteringar och personalutbildning, men speciellt säsongsfluktuationer och frånvarofall har tidvis

förorsakat utmaningar i tillräckligheten av personalresurserna. Ifall den nuvarande sjunkande barnantalsutvecklingen fortsätter, kan ordnandet av småbarnspedagogiska tjänster förutsätta ändringar i servicenätet. Minskningen av barnantalet inverkar också på behovet av personal och på resursanvändningen och kan göra det möjligt att ordna verksamheten på ett effektivare sätt än för tillfället. Den otillräckliga kollektivtrafiken inverkar på fortsatta studier. Den ökade användningen av nikotinpåsar bland barn i lågstadieålder väcker också oro. I enkäten Hälsa i skolan tillfrågades elever om diskriminering; 41 % berättade att de upplevt diskriminering i skolan eller på fritiden, medan siffran för hela landet var 34 %. Ungdomarna i Lovisa dricker också mer alkohol än genomsnittet för hela landet. Utmaningarna med psykisk ohälsa och marginalisering har ökat.

Ekonomiskt resultat

Centralen för bildning och välfärds ekonomiska resultat motsvarade inte budgeten. Verksamhetsintäkterna överskred det budgeterade med cirka 1,3 miljoner euro. Verksamhetsbidraget underskred det budgeterade med cirka 2,3 miljoner euro. Underskridningen förklaras av högre verksamhetsintäkter och lägre verksamhetskostnader än förväntat. Verksamhetskostnaderna underskred det budgeterade med cirka 1,1 miljoner euro. Besparingar uppkom inom ansvarsområdet för förvaltning och utveckling från städtjänster och inom ansvarsområdet för utbildning för den grundläggande utbildningen. Vad gäller småbarnspedagogiken däremot överskred personalkostnaderna det budgeterade med anledning av visstidsanställningar och vikariat. Revisionsnämnden fäste sin uppmärksamhet på de stora avvikelserna från budgeten.

4.4.5 Kultur och välfärd

Under 2025 präglades välfärdscentralens verksamhet av processen för staden organisationsreform som trädde i kraft 1.9.2025 och inledandet av den nya kultur- och välfärdsnämndens arbete i juni 2025. Förändringarna förutsatte bildande av en ny verksamhetskultur, förtydligande av verksamheten samt orientering av den nya nämnden i strategiska helheter. Inom kultur- och fritidstjänsterna togs i bruk ett elektroniskt system för understöd som gjorde ansökningsprocesserna smidigare och förbättrade verksamhetens transparens. Kulturverksamheten har fått cirka 410 000 euro i arvspengar från en privatperson. I en fil som gjorts 24.10.2025 fanns inskrivet vilka medel som hittills använts och vad som finns kvar. Medel hade använts bland annat till förmån för unga i åldern 13–29, till förmån för Lovisas byar och till lön för koordinatören för arvet.

Huvudbibliotekets tillfälliga hyrda lokaler har inte varit tillräckliga, så våren 2025 ingick stadens lokalservice ett avtal med hyresvärdarna om att hyra ytterligare utrymme i uthusbyggnaden på samma fastighet. Lokalerna skulle renoveras och tas i bruk hösten 2025, men tidsplanen försenades och ibrukttagandet sköts upp till 2026. Planeringen av det nya huvudbiblioteket fortsatte i projektarbetsgruppen för biblioteks- och kulturhuset. Huvudbibliotekets utlåning ökade klart (2024: 78 400, 2025: 88 400). Planeringen av det nya huvudbiblioteket fortsatte i bibliotekets projektplaneringsgrupp. På hösten tillsatte den nya kultur- och välfärdsnämnden en ny projektplaneringsgrupp för det nya biblioteks- och kulturhuset. Behovsutredningen om biblioteks- och kulturhuset blev färdig på hösten. Planeringen av en ny idrottshall inleddes i en projektplaneringsarbetsgrupp och en lokal- och behovsutredning för idrottshallen gjordes som köpt tjänst. I investeringsbudgeten för 2025 hade 50 000 euro avsatts för utarbetande av en projektplan för idrotts-hallen.

Ekonomiskt resultat

Ansvarsrådets externa verksamhetsbidrag underskred budgeten. Underskridningen förklarades av högre verksamhetsintäkter än uppskattat. När det gäller välfärdstjänsterna var verksamhetsintäkterna högre än

budgeten. Överskridningen förklarades av mottagna understöd och bidrag, särskilt vad gäller invandringstjänsterna. Bakom detta låg förändringar i integrationslagen och en ändring av beräknings sättet för de kalkylmässiga ersättningarna. Verksamhetskostnaderna låg totalt sett något under budgeten. Personalkostnaderna var aningen lägre än i budgeten. Köpen av tjänster överskred budgeten, vilket i huvudsak berodde på köp som hänförde sig till kultur- och idrottstjänster. Verksamhetsintäkterna uppgick totalt till 57 000 euro. Verksamhetsintäkterna underskred budgeten med 45 000 euro. De största enskilda posterna bestod av kalkylmässiga ersättningar inom invandringstjänsterna (cirka 41 000 euro). Verksamhetskostnaderna uppgick totalt till 413 000 euro och underskred budgeten med 98 000 euro. Den största underskridningen fanns inom personalkostnader (56 000 euro). Utfallet för välfärdstjänsterna under granskningsperioden uppvisade ett underskott på 355 000 euro. Resultatet överskred budgeten med 52 000 euro.

Risker och utmaningar

Centrala risker relaterade till verksamheten var risker relaterade till data och datasäkerhet samt tillräckligheten av personalresurser och personalens orkande. Ungdomars dåliga mående märktes i verksamheten. Välfärdsområdets tjänster gallrades i betydande utsträckning bort från Navigatorerna under 2025. Välfärdsområdets frånvaro ökade det uppsökande ungdomsarbets arbetsbörda. Oroväckande förändringar i välbefinnandet hos barn i lågstadieåldern jämfört med föregående år var att känslan av livstillfredsställelse minskade och att antalet barn som följer rekommendationerna för fysisk aktivitet minskade. En del av barnen upplever fortfarande otrygghet och belastning i vardagen. Enkäten Hälsa i skolan 2025 genomfördes 3.3–30.4.2025 i hela landet. I mätningen framkom som utvecklingsobjekt för staden förebyggande av börjande av rusmedelsanvändning samt främjande av tillräcklig fysisk aktivitet, i vilka Lovisa förblev under genomsnittet i landet. Dessutom framhövdes digitala utmaningar, eftersom en del av eleverna upplevde att de tillbringade för mycket tid på nätet. En oroväckande förändring jämfört med den föregående enkäten var att eleverna upplevde att det inte fanns tillräckligt med tid för lunch under skoldagen samt att antalet enskilda skolvårdssituationer hade ökat. Skolutmattningen bland elever i högstadieålder hade ökat och är ett betydande bekymmer. Betygen för skolmatens kvalitet och smak hade försämrats ytterligare. En positiv utvecklingstrend var att oron för den psykiska hälsan och den sociala ångesten bland elever i högstadieålder hade klart minskat. Ungdomarnas medvetenhet om hobby-möjligheterna konstaterades vara svag.

Under 2025 har Borgå sysselsättningsområdes integrationsprogram tillämpats i Lovisa. Invandringskoordinatorerna har diskuterat huruvida Lovisa stad behöver få ett eget integrationsprogram. Inga uppgifter har delgetts om hur målen för hälsa och välfärd uppnåddes 2025. I stadens välfärdsberättelse 2021–2025 anges att man i början av 2026 rapporterar separat om utfallet av välfärdsplanen för 2025, men det har ännu inte gjorts. Man kan uttala sig om utvecklingen av välfärden i Lovisa utifrån Statistikcentralens material. Av materialet framgår att HYTE-koefficienten sjunkit en aning från 2024.

Enligt befolkningsprognosen kommer särskilt andelen personer i åldern 65–74 år att öka fram till 2030 i Lovisa. Äldrerådet anser att staden bör begära utlåtanden från organet i större utsträckning och höra nämnden bättre i olika frågor. Rådet bör ha bättre möjligheter att påverka. Äldrerådet poängterade att speciellt pensionärsföreningar och övriga föreningar som arbetar för den äldre befolkningens hälsa och välfärd måste stödas i högre grad. Det ansågs vara viktigt att det möjliggörs möten och aktiviteter med låg tröskel för äldre personer som närservice. Revisionsnämnden anser det vara viktigt att mer uppmärksamhet ägnas åt dessa frågor och att utlåtanden i fortsättningen ska begäras oftare från påverkansorganen.

REVISIONSNÄMNDENS REKOMMENDATIONER

- I det välfärds- och hälsofrämjande arbetet ska särskild uppmärksamhet ägnas åt de mest utsatta invånarna.
- Arbetet för att utveckla kultur- och välfärdsverksamheten måste vara systematiskt och kontinuerligt. Uppföljningen får inte vara bunden till enskilda projekt.
- Kommunen ska regelbundet följa upp och utvärdera barnens välbefinnande.

UTVECKLINGSOBJEKT 2/2025

Att höra och ta med påverkansorganen (ungdomsfullmäktige, äldrerådet och rådet för personer med funktionsnedsättning) i beredningen i enlighet med § 26–28 i kommunallagen (410/2015). Som mätare föreslår revisionsnämnden antal begärda utlåtanden per avdelning.

4.4.6 Upphandlingsväsendet, anbudsförfaranden och organisering av upphandlingar

I Lovisa stads utvärderingsberättelse för 2023 fäste revisionsnämnden uppmärksamhet vid att upphandlingskompetensen i staden hade försämrats. Då hade staden ingen egen upphandlingschef, och kunnande i upphandling hade inte klart och tydligt fastställts som ansvar för tjänsteinnehavarna. Det var stadsdirektören som hade huvudansvaret för upphandlingarna, och den övergripande ledningen och organiseringen av upphandlingsväsendet låg inte på en tillräcklig nivå.

Till följd av bristfällig styrning och organisering framkom flera missförhållanden gällande upphandlingsförfarandena. Bland annat gav Konkurrens- och konsumentverket staden en anmärkning för att ingen konkurrensutsättning hade gjorts vid upphandling av marksubstanser 2022–2024. Vid granskningen upptäcktes också andra upphandlingar där det fanns betydande brister i beredningen och genomförandet.

På basis av ovannämnda iakttagelser föreslog revisionsnämnden stadsfullmäktige att en särskild revision skulle utföras i fråga om stadens upphandlingar och att ansvarsfrihet inte skulle beviljas de upphandlingsansvariga förrän den särskilda revisionen hade genomförts. Efter flera omröstningar beslutade fullmäktige att den särskilda revisionen skulle genomföras och vägrade att bevilja tre personer ansvarsfrihet för 2023. Tills vidare har ansvarsfrihet inte beviljats.

Besvär anfördes mot stadsfullmäktiges beslut, och därför beslutade stadsstyrelsen att inleda en intern revision. Granskningens benämning förändrades men dess innehåll motsvarade till sina huvudsakliga delar de mål som ställts upp för den särskilda revisionen. Till granskare valdes BDO, som färdigställde sin rapport våren 2025. I rapporten konstateras flera brister och försummelser vad gäller organisering, styrning och övervakning av upphandlingar.

Revisionsnämnden har förutsatt att stadsstyrelsen ska fastställa konkreta korrigerande åtgärder, ansvariga personer och tidsplaner för de konstaterade bristerna. Åtgärderna har fastställts, och den systematiska uppföljningen av hur de genomförs har fortsatt en central roll vid granskningen av upphandlingsprocesserna.

Staden reagerade på situationen genom att förstärka sin upphandlingskompetens. I slutet av 2024 anställde staden en upphandlingschef, under vars ledning betydande strukturella och operativa reformer har genomförts inom upphandlingsväsendet. I den nuvarande organisationen rapporterar upphandlingschefen till ekonomidirektören, vilket stärker upphandlingsväsendets koppling till den övergripande ekonomistyrningen.

Under 2025 har många avtal upprättats och ett betydande antal konkurrensutsättningar inletts. Konkurrensutsättningsbehoven för kommande år kräver systematisk och långsiktig verksamhet. För att systematisera upphandlingarna och öka transparensen har följande åtgärder inletts:

1. Förnyande av anvisningen för små upphandlingar och upphandlingsanvisningen

Beredningen inleddes våren 2025. Ett deltagande utvecklingsskede genomfördes i september–november 2025, anvisningen finlisades i december 2025 och togs upp för kommentarer i ledningsgruppen i januari 2026. Anvisningen förs till behandling i stadsstyrelsen.

2. Implementering av anvisningarna och utveckling av processerna

Ibruktage av upphandlingsanvisningen, precisering av upphandlingsprocesserna och vid behov uppdatering av förvaltningsstadgan i fråga om upphandling.

3. Enhetlig praxis och planmässig verksamhet

Utarbetande av en konkurrensutsättningskalender och avtalsförteckning samt ibruktage av en konkurrensutsättningsplan. Organisationens roller och ansvar tydliggörs och samarbetet med ansvarsområdena intensifieras.

4. Årlig konkurrensutsättningsplan

En konkurrensutsättningsplan för 1–2 år utarbetas i samarbete med ansvarsområdesledningen. Planen omfattar en beskrivning av upphandlingsbehovet, en resursbedömning och tidsplan. Upphandlingschefen rapporterar till ledningsgruppen kvartalsvis om upphandlingssituationen.

5. Stärkande av avtalshanteringen

I upphandlingsanvisningen preciseras ansvarsområdenas skyldigheter när det gäller kontraktsuppföljning, övervakning av kontraktsvärdet, hantering av kontraktsändringar och samarbete med leverantörer. Diarienummerpraxisen förenhetligas och avtalshanteringssystemet Cloudia tas i bruk.

6. Uppföljning och stärkande av kompetensen

Upphandlingsanvisningen och mallarna publiceras på intranätet, för personalen ordnas utbildning och växelverkan ökas för att säkerställa upphandlingarnas kvalitet och lagenlighet.

Sammantaget har upphandlingsväsendets strukturer, styrning och övervakning stärkts avsevärt. Utvecklingsarbetet pågår dock fortfarande, och för att det ska lyckas krävs konsekvent uppföljning, klar ansvarsfördelning och engagemang i att tillämpa de gemensamma arbetsmetoderna inom hela organisationen samt en gedigen introduktion av nya tjänstemän och implementering av goda upphandlingsrutiner i hela organisationen. Att det upphandlingsrelaterade systemet tas i bruk på bred front, att systemet uppdateras och hålls uppdaterat och att det underhålls fungerar som en grund för hela upphandlingsverksamheten.

Revisionsnämnden fortsätter att övervaka upphandlingsrutinerna tills vidare som ett särskilt objekt. För tillfället finns det inget som skulle tyda på att inte Lovisa stad skulle ha möjligheter att få sina upphandlingsprocesser i skick om den interna uppföljningen och genomförandet av alla delområden lyckas. I fortsättningen kommer arbetet att underlättas avsevärt, när systemet och de uppgifter som införts i det är uppdaterade.

5 Personal

Lovisa stad lägger nu för fjärde gången fram en personalberättelse vars struktur följer Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarnas (KT) rekommendation men som avviker i hög grad från den modell som användes tidigare.

Lovisa stad och Affärsverket Lovisa Vatten hade 654 anställningsförhållanden i huvudsyssla (2024: 634) vid utgången av 2025. Efter 2022 övergick totalt 370 personer till Östra Nylands välfärdsområde. Andelen kvinnor (80 %) bland personalen är avsevärt högre än andelen män. Personalens medelålder har i stort sett varit oförändrad och uppgick till cirka 47 år.

Tabell 3. Utveckling av antalet anställda inom Lovisa stad 2015–2025 och antal invånare/anställda i huvudsyssla

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022*	2023**	2024**	2025**
1 111	1 109	1 125	1 128	1 121	1 077	1 054	1 022	644	634	654
13,9	13,7	13,4	13,2	13,2	13,7	13,9	14,3	22,5	22,6	21,7

*Siffrorna för 2022–2025 anges utan vattenaffärsverkets personal.

**Från och med 2023 är siffrorna inte jämförbara med de tidigare på grund av inrättandet av välfärdsområdet.

Den hälsorelaterade frånvaron i antal kalenderdagar uppgick till sammanlagt 10 661 dagar (år 2024: 8 298 dagar). Ökningen med 2 363 dagar jämfört med 2024 kan anses vara betydande.

Tabell 4. Utveckling av omfattningen hälsorelaterad frånvaro 2015–2025 (antal dagar/anställd).

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
13,3	15	14,5	15,8	14,4	13,6	13,8	15,8	14,8	13,2	16,3

Under 2025 skedde det 12 olycksfall i arbetet i Lovisa stad, vilka orsakade totalt 264 frånvarodagar. Detta innebär att det genomsnittliga antalet sjukfrånvarodagar uppgick till 22 dagar per olycksfall. Antalet olycksfall i arbetet hade minskat märkbart jämfört med 2024, då antalet olycksfall uppgick till 22.

Tabell 5. Antal olycksfall i arbetet och antal frånvarodagar till följd av dem.

2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
38 st.	26 st.	11 st.	35 st.	9 st.	22 st.	12 st.
767 dagar	437 dagar	533 dagar	1 452 dagar	216 dagar	485 dagar	364 dagar

* överföring av avbyttjänsterna (cirka 35 personer) från stadens personalstyrka

** överföring av personal (cirka 350 personer) från stadens personalstyrka till välfärdsområdet

I slutet av 2024 beslutade man inleda samarbetsförhandlingar för att förnya stadens organisation. Genom ändringen försökte man öka transparensen och samarbetet genom att ändra organisationen så att den bättre motsvarar stadens funktioner. Man gick från en modell med tre centraler till en modell med fem ansvarsområden 1.9.2025.

För personalenkäten användes Kevas frågebatteri. Den användes för första gången 2022, så resultaten kan för den egna organisationens del endast jämföras med de tre föregående åren. Resultaten i enkäten jämförs med en så kallad jämförelsegrupp, som består av medelstora kommuner. Enkäten besvarades av 62 % av personalen, vilket är nästan två procentenheter färre än 2024. På basis av svaren har resultaten försämrats en aning eller hållits oförändrade jämfört med 2024.

Bäst hade man lyckats i fråga om följande påståenden:

- Jag kan använda min kunskap och mitt kunnande mångsidigt
- Mellan mig och min chef råder en atmosfär av tillit

Mest utrymme för utveckling fanns på följande punkter:

- Jag är nöjd med sättet hela organisationen leds
- Ledarskapet inom organisationen baserar sig på öppenhet

Som utvecklingsobjekt på stadsnivå framlyftes missnöjdheten med sättet hela organisationen leds.

REVISIONSNÄMNDENS OBSERVATIONER:

- Psykiska orsaker stod för en femtedel av all sjukfrånvaro, och situationen var mycket sämre än 2024. Personalens frånvaro från arbetet av psykiska skäl uppgick till 2 208 dagar, medan den motsvarande siffran för föregående år var 1 082. Uppmärksamhet måste fortsättningsvis ägnas åt saken och den förebyggande tjänsten med låg tröskel (Auntie) måste fortsätta.
- Cirka 84 % av utvecklingssamtalen hade förts, vilket är i linje med fjolårets siffra. De största orsakerna till att utvecklingssamtal inte hade hållits var att den anställdas anställning började hösten 2025, att chefen hade bytts ut eller att utvecklingssamtalet hölls i januari 2026. Uppmärksamhet måste fortsättningsvis ägnas åt att genomföra utvecklingssamtalen. Målnivån måste ligga nära 100 %.
- I personalenkäten 2024 upplevde 81,1 % av de anställda att det existerade en god eller ganska god atmosfär av tillit i deras arbetsgemenskap. Året 2025 hade siffran sjunkit avsevärt, till 72,7 %. Detta kan ha orsakats av samarbetsförhandlingsprocessen.

6 Mål som ställts upp för kommunkoncernen samt styrning och övervakning av kommunkoncernen

Vid utgången av räkenskapsperioden hade Lovisa stadskoncern tolv dotterbolag där stadens ägarandel var över 50 %. Av dessa var tio bostads- och fastighetsbolag och två var serviceproduktionsbolag: Liljendal Värme Ab och Lovisanejdens Vatten Ab.

I stadskoncernen ingick dessutom fyra ägarintressesamfund. De mest betydande var Kymmenedalens El Ab, där staden hade en ägarandel på 21,59 %, och Lovisa Hamn Ab, där stadens ägarandel uppgick till 40 %. I koncernen ingick också ett delägarskap i en samkommun samt Lovisa stads vattenaffärsverk.

I samband med den nyaste organisationsreformen drogs koncernsektionen in. I fortsättningen ansvarar stadsstyrelsen för ledningen, styrningen och övervakningen av stadskoncernen så att de sammanslutningar där staden har bestämmandeinflytande verkar enligt de operativa och ekonomiska mål som fastställts av stadsfullmäktige. Stadsdirektören bär ansvaret för den operativa ledningen av stadskoncernen.

I verksamhetsberättelsen hänvisas emellertid fortfarande till koncernsektionen, vilket tyder på att man vid utarbetandet av texten utnyttjat tidigare material utan att göra behövliga uppdateringar. Datumet för när koncerndirektivet godkändes är dessutom felaktigt.

Tabell 1. Jämförelse av bokslutsposter mellan Lovisa stad och Lovisa stadskoncern.

(1 000 €)	Lovisa stad	Koncernen
Verksamhetsintäkter	29 167	31 043
Verksamhetskostnader	-62 501	-64 649
Räkenskapsperiodens överskott	12 299	15 697
Bestående aktiva	139 839	170 617
Finansiella värdepapper	1 119	1 119
Kassa och bank	4 179	8 008
Främmande kapital sammanlagt	62 550	83 617
<i>varav långfristigt</i>	39 336	58 081
<i>varav kortfristigt</i>	23 214	25 537

Lovisa stadskoncerns resultat för räkenskapsperioden 2025 uppvisade ett överskott på 15,7 miljoner euro, medan motsvarande överskott för 2024 uppgick till 6,3 miljoner euro. Koncernens lån uppgick 2025 till 5 126 euro per invånare, medan motsvarande siffra för 2024 uppgick till 6 019 euro. Jämförelsevis hade kommunkoncernerna i Finland i slutet av 2024 en genomsnittlig lånestock på 7 254 euro per invånare.

På grund av den lagstadgade skyldigheten att bolagisera fastigheter för social-, hälso- och räddningstjänster bildades i slutet av året två bolag, Lovisa Servicebostäder Ab och Lovisa Servicefastigheter Ab, som i sin helhet ägs av Lovisa stad. Av de bolag som Lovisa stad äger är koncernen Lovisa Bostäder Ab det ekonomiskt mest betydande dotterbolaget. En betydande mängd kapital är bundet i bolaget och dess verksamhet spelar en betydande strategisk roll i staden.

De årliga dividendintäkter som staden får från ägarintressebolaget Kymmenedalens El Ab utgör ett betydande tillskott till stadens ekonomi. Av detta skäl anses stadens ägarskap i bolaget vara strategiskt viktigt. Under räkenskapsåret 2025 fick Lovisa stad cirka 1,8 miljoner euro i dividender från elbolaget.

Loviisan Vesiliikelaitos – Affärsverket Lovisa Vatten är ett sådant kommunalt affärsverk som avses i 9 kapitlet i kommunallagen (410/2015) och som är underställt stadsstyrelsen. Affärsverkets viktigaste uppgift är att omhänderha vatten- och avloppsvattenverksamheten på sitt eget verksamhetsområde som i huvudsak omfattar stadens tätorter. Enligt avtalet med centralen för näringsliv och infrastruktur har affärsverket dessutom hand om underhållet av dagvattennätet. Räkenskapsperiodens resultat uppvisade ett underskott på 73 500 euro.

Under räkenskapsperioden arbetade totalt 21 personer inom Lovisa Bostäder Ab-koncernen. Koncernen har som mål att möjliggöra tryggt och högklassigt hyresboende i Lovisatrakten till ett skäligt pris. Detta kräver balansgång mellan hyresnivåer, de boendes betalningsförmåga och växande underhålls- och energikostnader.

Loviisan Asunnot Oy – Lovisa Bostäder Ab (FO-nummer 1091562–6) är ett moderbolag som i sin helhet ägs av Lovisa stad. Vid utgången av räkenskapsperioden hade koncernen fem dotterbolag: Loviisa Kodit Oy – Lovisa Hem Ab (ägarandel 100 %), Loviisan Kiinteistöhuolto Oy – Lovisa Fastighetsservice Ab (100 %), Fastighets Ab Lovisa Stenborg (100 %), As Oy Loviisan Lippulaiva (79,4 %) och Kiinteistö Oy Lov-As (65,28 %).

Lovisa Bostäder Ab äger koncernens fritt finansierade fastighetsbestånd, och en del av koncernens personal arbetar för moderbolaget. Lovisa Hem Ab är ett sådant allmännyttigt bolag som avses i aravalagstiftningen och som äger koncernens ara-bostadsbestånd. Lovisa Fastighetsservice Ab producerar fastighetsservice-tjänster för Lovisa stad och Lovisa Bostäder-koncernen. Största delen av de anställda vid Lovisa Bostäder-koncernen arbetar i ifrågavarande bolags tjänst.

I sitt beslut antecknade stadsfullmäktige i Lovisa stad att bolaget inte bildas som ett företag som utdelar dividender eller ger andra intäkter till stadskoncernen, utan syftet var ett ekonomiskt självständigt bolag som på lång sikt klarar av att bland annat ta itu med utmaningarna med ett stort eftersatt underhåll.

Lovisa Bostäder-koncernen förvaltade totalt 459 lägenheter, av vilka 237 ägdes av Lovisa Hem Ab. Dessutom hade koncernen hand om disponentuppgifterna i 96 lägenheter ägda av Lovisa Bostadsstiftelse sr. Användningsgraden för bostäderna uppgick under räkenskapsperioden till cirka 94 % och omsättningen bland hyresgästerna till cirka 18 %.

Moderbolagets omsättning uppgick till 1,4 miljoner euro. Rörelsevinsten uppgick till 249 700 euro och räkenskapsperiodens förlust till 105 700 euro. Koncernens sammanlagda omsättning uppgick till 4,5 miljoner euro, rörelsevinsten till 688 900 euro och räkenskapsperiodens vinst till 66 900 euro. Bolagets likviditet bibehölls på god nivå. Moderbolagets främmande kapital uppgick till cirka 7,9 miljoner euro och hela koncernens till cirka 19,9 miljoner euro.

Lovisa Hem Ab:s omsättning för räkenskapsperioden uppgick till 1,5 miljoner euro. De övriga rörelsekostnaderna uppgick totalt till 1,0 miljoner euro. Rörelsevinsten uppgick till 230 700 euro och räkenskapsperiodens förlust till 15 000 euro. Också detta bolags likviditet bibehölls på god nivå. I finansieringsposterna ingick 2 900 euro i ränteintäkter samt totalt 248 600 euro i räntekostnader och andra finansiella kostnader. Stadsfullmäktige i Lovisa stad beslutade 11.12.2024 (§ 147) bevilja bolaget en borgen på 100 % för ett lån på 3,0 miljoner euro vars syfte är att minska det eftersatta underhållet av fastigheter. Som motsäkerhet för den proprieborgen som staden beviljade gav bolaget ett behövligt antal med bästa prioritet intecknade pantbrev för byggnaderna på fastighet 434-10-1011-12 och för fastigheten. Bolaget lyfte lånet under 2025. Lovisa Hem Ab:s främmande kapital uppgick till cirka 7,9 miljoner euro. Lovisa Fastighetsservice Ab:s resultat för räkenskapsperioden 2025 uppvisade en vinst på 84 600 euro.

På basis av det som nämns ovan kan man konstatera att Lovisa Bostäder-koncernens ekonomiska situation fortfarande är utmanande, framför allt på grund av de höga räntekostnaderna och de omfattande reparationsbehoven. Det är dock nödvändigt att renovera fastigheterna för att upprätthålla bostadsbeståndets skick, säkerhet och attraktionskraft. Vid genomförandet av renoveringsprojekten ska särskild uppmärksamhet ägnas åt arbetets kvalitet, lämplig övervakning och kostnadshantering.

REVISIONSNÄMNDENS OBSERVATIONER:

- I Lovisa stads bokslut för 2025 anges de operativa och ekonomiska mål som ställts upp för dotterbolagen i tabellform. Hur väl målen uppnåtts utvärderas emellertid på en rätt allmän nivå genom att konstatera att de uppnåtts enligt de mål som fastställts av fullmäktige. I fråga om Lovisa Bostäder Ab konstateras dessutom att reparations- och räntekostnader fortfarande belastar bolagets ekonomi. Revisionsnämnden anser att bedömningen av hur målen uppnåtts behöver kompletteras med konkreta nyckeltal och mätare.
- Koncernsektionen drogs in 2025, och efter det övergick ansvaret för koncernstyrningen och uppföljningen till stadsstyrelsen.
- På basis av stadsstyrelsens mötesprotokoll har dotterbolagens ekonomiska situation och andra viktiga frågor med tanke på verksamheten endast behandlats i liten utsträckning i styrelsen.
- Enligt ägarstyrnings- och koncerndirektivet ska dottersammanslutningarna eftersträva enhetlig rapporterings- och periodiseringspraxis. Dessutom ska stadsstyrelsen följa upp dottersammanslutningarnas verksamhet och utveckling minst halvårsvis. Rapporteringsrutiner har införts.
- Den strategiska betydelsen av de fastigheter vid Estlandstriangeln i Valkom som är en del av Lovisa stadskoncern behöver omprövas efter att planen vunnit laga kraft.

REVISIONSNÄMNDENS REKOMMENDATIONER:

- Staden behöver fortfarande utreda möjligheterna att sammanslå små fastighetsbolag till större helheter för att göra förvaltningen tydligare, effektivera verksamheten och förbättra kostnadseffektiviteten.

7 Utvärdering av den ekonomiska utvecklingen

7.1 Utveckling av Lovisa stads ekonomiska situation

Lovisas invånarantal har fortsatt att sjunka 2025. Skatteintäkterna per invånare ökade 2025 med 63 euro/invånare jämfört med 2024. Verksamhetskostnaderna per invånare ökade med 345 euro/invånare jämfört med 2024. Det ackumulerade överskottet ökade redan sjätte året i rad. Lånen per invånare minskade under räkenskapsperioden 2025.

Tabell 5. Nyckeltal för Lovisa stad 2015–2025.

År	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Invånarantal	15 480	15 218	15 098	14 894	14 777	14 748	14 644	14 567	14 458	14 348	14 194
Index (invånarantal 100 = 2015)	100	98,3	97,5	96,2	95,5	95,3	94,6	94,1	93,4	92,7	91,7
Skatter/invånare (€)	4 253	4 334	4 368	4 028	4 012	4 157	4 517	4 756	2 878	3 000	3 063
Kostnader/invånare (€)	7 070	7 146	7 094	7 411	7 561	7 466	7 885	8 241	4 223	4 061	4 403
Lån/invånare (1 000 €)	2 078	2 263	2 365	2 997	4 321	5 721	5 155	4 572	4 442	4 775	3 728
Akkumulerat överskott (1 000 €)	16 831	17 367	17 885	11 159	2 049	6 289	10 841	14 251	16 675	19 667	31 730

7.2 Förutsättningar för att inleda utvärderingsförfarande 2025

Kommunernas ekonomiska ställning utvärderas enligt de kriterier som preciseras i 118 § i kommunallagen (410/2015, Utvärderingsförfarandet i fråga om kommuner som har en speciellt svår ekonomisk ställning). De kriterier som förutsätts för att inleda utvärderingsförfarande (kriterierna för kriskommuner) reviderades 2019 och tillämpades för första gången 2022.

- Kommunen har inte täckt underskottet i kommunens balansräkning inom fyra år från ingången av det år som följer efter det att bokslutet fastställdes.

Kommun (€)	2022	2023	2024	2025
Räkenskapsperiodens under-/överskott	3 307 582	2 424 779	2 991 391	12 299 401
Akkumulerat under-/överskott	10 943 038	14 250 619	16 675 399	19 430 565
Sammanlagt	14 250 619	16 675 399	19 666 790	31 729 966

Inget ackumulerat underskott.

- Underskottet i kommunkoncernens senaste bokslut är minst 1 000 euro per invånare och i det föregående bokslutet minst 500 euro per invånare.

Koncern (€)	2022	2023	2024	2025
Akkumulerat överskott per invånare	1 250	1 696	2 147	3 253

Inget ackumulerat underskott.

Dessutom kan ett utvärderingsförfarande bli aktuellt om följande gränsvärden (allihop) har uppfyllts två år i följd:

1. Förhållandet mellan årsbidraget och avskrivningarna i kommunens koncernresultaträkning är under 80 procent.

Koncern (€)	2022	2023	2024	2025
Förhållande mellan årsbidrag och avskrivningar	123,4 %	178,4 %	169,4 %	263,7 %

Nyckeltalet underskrids inte.

2. Kommunens inkomstskattesats är minst 2,0 procentenheter högre än den vägda genomsnittliga inkomstskattesatsen för alla kommuner.

	Inkomstskattesats
Lovisa	7,60 %
Kommunerna i medeltal	7,54 %
Skillnad	0,06 %

Skillnaden är mindre än 2,0 procentenheter.

3. Beloppet av lån och hyresansvar per invånare i kommunens koncernbokslut överskrider det genomsnittliga beloppet av lån och hyresansvar i alla kommuners koncernbokslut med minst 50 procent.

Lån och hyresansvar/invånare (€)	2022	2023	2024	2025
Lovisa	7 983	7 153	8 606	7 561
Kommunerna i medeltal	9 347	8 068	8 558	Siffran inte offentliggjord
Skillnad	-1 364	-915	51	

Gränsvärdet överskrids inte.

4. Koncernbokslutets kalkylmässiga låneskötselbidrag är under 0,8.

Koncernen	2022	2023	2024	2025
Kalkylmässigt låneskötselbidrag	1,0	1,4	1,3	2,1

Gränsvärdet underskrids inte.

7.3 Övriga observationer

Revisionsnämndens berättelser för tidigare år

Revisionsnämnden utvärderingsberättelser från 2020 framåt finns inte på Lovisa stads webbplats. Utvärderingsberättelserna ska läggas ut på stadens webbplats varje år.

Redogörelser för bindningar

Den nya fullmäktigeperioden inleddes i juni 2025, och då valde fullmäktige på sitt sammanträde ett presidium för fullmäktige, ledamöter till stadsstyrelsen och nämnderna samt andra förtroendevalda. En del av dessa förtroendevalda är skyldiga enligt kommunallagen att lämna in en redogörelse för sina bindningar till revisionsnämnden inom två månader från det att de blivit valda till sitt uppdrag. Det finns dock fortfarande förtroendevalda som trots begäran inte lämnat någon redogörelse alls för sina bindningar eller som inte korrigerat en redan inlämnad redogörelse. Det har funnits olika slags utmaningar med registret över bindningar under året, och ytterligare utmaningar orsakades av den organisationsreform som genomfördes mitt under året och som ledde till ändringar bland annat i nämndernas namn.

Anmärkningar som staden fått (riksdagens justitieombudsman, Konkurrens- och konsumentverket, regionförvaltningsverket, justitiekanslersämbetet, Helsingfors förvaltningsdomstol)

Det framställs klagomål om Lovisa stads förvaltning till olika myndigheter i relativt stor utsträckning. I flera fall har man i klagomålsavgörandena konstaterat att det finns brister i förfarandena eller i tillämpningen av lagen på det sätt som den klagande lagt fram. Detta tyder på att det tidvis finns utmaningar i stadens förvaltning när det gäller att följa lag och god förvaltningspraxis på ett konsekvent sätt.

I diskussioner har då och då även förekommit kritiska åsikter om antalet klagomål och den arbetsbörda de orsakar Lovisa stads organisation. Det bör dock konstateras att klagomålssystemet är en väsentlig del av rättsstaten och övervakningen av myndighetsverksamhet.

Riksdagens nya justitieombudsman konstaterade när han tillträdde sitt ämbete att justitieombudsmannens huvuduppgift är att övervaka att myndigheterna följer lagen och att medborgarnas grundläggande rättigheter förverkligas. Enligt justitieombudsmannen är det via klagomål som myndigheterna får vetskap om problem som finns inom myndighetsverksamheten, och medborgarna uppmuntras att vara i kontakt med låg tröskel om de anser att myndigheten förfarit på fel sätt eller lagstridigt.

I Lovisa tas klagomålsavgörandena i regel upp till behandling i stadsstyrelsen. Av protokollen framgår dock inte klart vilka åtgärder staden inlett för att lära sig av de behandlade fallen och förebygga liknande situationer i framtiden. Till denna del finns det skäl att utveckla tillvägagångssättet. Revisionsnämnden har inte tillställts några handlingar gällande klagomålen eller behandlingen av dem.

Organisationsreform

Stadens organisationsreform trädde i kraft mitt under granskningsåret. Denna tidpunkt mitt i räkenskapsperioden var inte den bästa möjliga. Avsikten var bra, men förändringen hade också en negativ inverkan på stadens förmåga att fullgöra sina skyldigheter och klara av sina uppgifter. De positiva effekterna förväntas visa sig först senare, när rollerna och ansvarsfördelningen klarnat.

Den nya organisationen per ansvarsområde

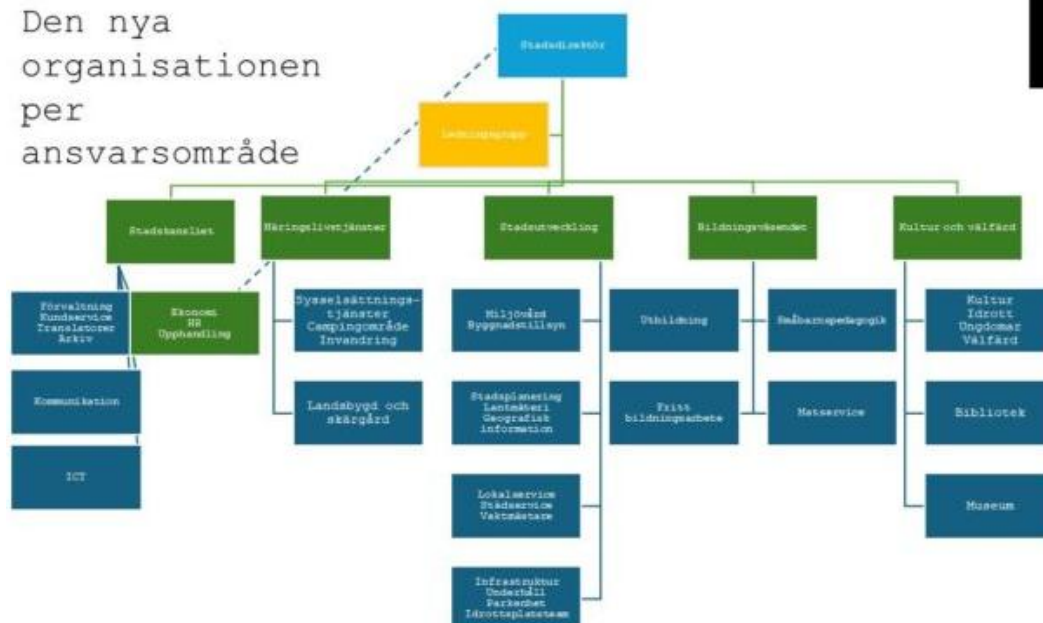

Bild 1. Lovisa stads organisation från och med 1.9.2025.

Omställningsförhandlingarna i anslutning till organisationsreformen framskred inte i god anda till alla delar. Sex personer anförde en förvaltningsklagan om stadsdirektörens förfarande och uppträdande vid samarbetsförhandlingarna. I klagan beskrevs stadsdirektörens agerande som stridande mot god förvaltningssed och som bristande med tanke på samarbetsförmåga. Det framfördes också kritik mot hans förtroenhet med samarbetslagstiftningen för kommuner och välfärdsområden.

Efter interna utredningar beslutade stadsstyrelsen efter en diskussion som varat cirka två timmar att förvaltningsklagan inte gav anledning till fortsatta åtgärder gällande stadsdirektörens agerande. En avvikande mening anmäldes till stadsstyrelsens beslut.

UTVECKLINGSOBJEKT 3/2025

Att staden satsar på att förstärka personalens juridiska kunskaper och på att utveckla goda förvaltningsrutiner för att minska antalet klagomål. Staden gör upp en plan för att förbättra personalens servicepraxis och implementerar den bland den personal som arbetar med kundservice.

UTVECKLINGSOBJEKT 4/2025

Att stadsstyrelsen i samband med behandlingen av klagomålsavgöranden fastställer nödvändiga korrigerande åtgärder och anger en tidsplan och ansvariga personer för dem samt antecknar dessa i protokollet.

8 Utvecklingsobjekt 2025

UTVECKLINGSOBJEKT 2025

- **Utvecklingsobjekt 2025/1**

Att arbetsuppgifterna, befogenheterna, verksamhetspraxisen och processerna för personalen vid ekonomiavdelningen fastställs skriftligen på ett sätt som säkerställer att förvaltningsstadgan, god ledningssed och allmän god praxis följs. För ekonomiavdelningen upprättas en fortbildningsplan som omfattar hela personalen.

- **Utvecklingsobjekt 2025/2**

Att höra och ta med påverkansorganen (ungdomsfullmäktige, äldrerådet och rådet för personer med funktionsnedsättning) i beredningen i enlighet med § 26–28 i kommunallagen (410/2015). Som mätare föreslår revisionsnämnden antal begärda utlåtanden per avdelning.

- **Utvecklingsobjekt 2025/3**

Att staden satsar på att förstärka personalens juridiska kunnande och på att utveckla goda förvaltningsrutiner för att minska antalet klagomål. Staden gör upp en plan för att förbättra personalens servicepraxis och implementerar den bland den personal som arbetar med kundservice.

- **Utvecklingsobjekt 2025/4**

Att stadsstyrelsen i samband med behandlingen av klagomålsavgöranden fastställer nödvändiga korrigerande åtgärder och anger en tidsplan och ansvariga personer för dem samt antecknar dessa i protokollet.

9 Avslutningsvis

Revisionsnämnden föreslår att stadsfullmäktige begär av stadsstyrelsen en kommunallagenlig utredning om de åtgärder som vidtas med anledning av utvärderingsberättelsen. Utredningen ska framställas stadsfullmäktige före sammanträdet i oktober 2026, innan budgeten för kommande år behandlas. För att stadsfullmäktige speciellt ska kunna följa upp läget föreslår revisionsnämnden att man för in utredningarna i revisionsnämndens tabell för utvecklingsobjekt.

Revisionsnämnden framför ett tack till stadens personal och ansvariga förtroendevalda för ett gott och resultatrikt arbete 2025.

Bilder: Mia Aitokari

10 Underskrifter

Lovisa, den 25 maj 2026

Pasi Laiho, ordförande

Petri Hakasaari

Petri Hyvönen

Karl-Magnus Lindfors

Mia-Leena Aitokari

Mari Oinonen

Miia Marjakangas